

Logos ve vztazích mezi subjekty

V jakési předběžné podobě můžeme problém LOGU v dějinách a speciálně v dějinách filosofického myšlení tematizovat už na biologické úrovni.

A jestliže si to nyní připomínáme, nemá to být pokus o redukci dějinného LOGU na LOGOS vitální, „biologický“, ani pokus o výklad vyššího z nižšího, nýbrž pouze o propedeutickou demonstraci určitého analogického schematu, dovolující jisté upřesnění pro další práci. Když jsem přede dvěma roky mluvil (na FF) o LOGU pravých jsoucen, tj. pravých událostí, soustředil jsem se především na LOGOS těsně spjatý s FYSIS příslušných jsoucen/událostí. To byla ovšem nepochybná simplifikace. Žádný organismus, dokonce ani ten nejjednodušší či nejprimitivnější, nežije izolovaně od jiných organismů, ale je zapojen do jisté intersubjektvní sítě vztahů k jiným organismům, a to ve dvojím rozdílném směru. Především je každá živá bytost potomkem jiné, dokonce obvykle dvou jiných živých bytostí (parentálních, rodičovských), a sama se obvykle zase podílí na zrodu dalších takových bytostí (filiálních, dceřinných resp. synovských). To jsou vazby genetické, vedle nichž tu je často daleko komplikovanější kontextura vztahů, které bychom mohli nazvat sociálními, pokud nebudeme chtít tento termín vyhradit vztahům pouze lidským. To by však nebylo dost zdůvodněno, neboť je už dlouho běžné i u nižších organismů mluvit o societách, a to nejen v případě smeček, stád, mravenišť a btrů či úlů apod. (a procesuální filosofové, navazující na myšlenky Whiteheadovy, mluví dokonce o sociálních vazbách v generálně kosmickém smyslu, tedy např. i u molekul a atomů). Jaké to má důsledky pro naše aktuální zkoumání?

(Praha, 931024-1.)